अयं भद्रे तव मणिः पुत्रहन्ता जितः स ते । उत्तिष्ठ शोकमुत्सृज्य क्षत्रधर्म्ममनुस्मर ।
प्रयाणे वासुदेवस्य शमार्थमभितेजसे । यान्युक्तानि त्वया भीरु वाक्यानि मधुघातिनि । ७५०
नैव मे पतयः सन्ति न पुत्रा भ्रातरो न च । न वै त्वमिति गोविन्द शममिच्छति राजनि ।
उक्तवत्यसि तीव्राणि वाक्यानि पुरुषोत्तमं । क्षत्रधर्म्मानुरूपाणि तानि संस्मर्त्तुमर्हसि ।
हतो दुर्य्योधनः पापो राज्यस्य परिपन्थिकः । दुःशासनस्य रुधिरं पीतं विष्फुरतो मया ।
वैरस्य गतमानृण्यं न स्म वाच्या विवक्षतां । जित्वा मुक्तो द्रोणपुत्रो ब्राह्मण्याद्गौरवेण च ।
यशोऽस्य पातितं देवि शरीरन्त्ववशेषितं । वियोजितश्च मणिना भ्रंशितश्चायुधं भुवि । ७५५
॥ द्रौपद्युवाच ॥ केवलानृण्यमाप्ताऽस्मि गुरुपुत्रो गुरुर्म्मम । शिरस्येतं मणिं राजा प्रतिबध्नातु भारत ।
तं गृहीत्वा ततो राजा शिरस्येवाकरोत्तदा । गुरोरुच्छिष्टमित्येव द्रौपद्या वचनादपि ।
ततो दिव्यं मणिवरं शिरसा धारयन् प्रभुः । शुशुभे स तदा राजा सचन्द्र इव पर्व्वतः ।
उत्तस्थौ पुत्रशोकार्त्ता ततः कृष्णा मनस्विनी । कृष्णश्चापि महाबाहुः परिपप्रच्छ धर्म्मराट् ।
इति श्रीमहाभारते सौप्तिकपर्व्वण्यैषीकपर्व्वणि द्रौपदीसान्त्वनायां षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ हतेषु सर्व्वसैन्येषु सौप्तिके तैरथैस्त्रिभिः । शोचन् युधिष्ठिरो राजा दाशार्हमिदमब्रवीत् । ७६०
कथं नु कृष्ण पापेन क्षुद्रेणाकृतकर्म्मणा । द्रौणिना निहताः सर्व्वे मम पुत्रा महारथाः ।
तथा कृतास्त्रा विक्रान्ताः सहस्रशतयोधिनः । द्रुपदस्यात्मजाश्चैव द्रोणपुत्रेण पातिताः ।
यस्य द्रोणो महेष्वासो न प्रादादाहवे मुखं । निजघ्ने रथिनां श्रेष्ठं धृष्टद्युम्नं कथं नु सः ।
किन्तु तेन कृतं कर्म्म तथायुक्तं नरर्षभ । यदेकः समरे सर्व्वानवधीन्नो गुरोः सुतः ।
॥ श्रीभगवानुवाच ॥ नूनं स देवदेवानामीश्वरेश्वरमव्ययं । जगाम शरणं द्रौणिरेकस्तेनावधीद्बहून् । ७६५
प्रसन्नो हि महादेवो दद्यादमरतामपि । वीर्य्यञ्च गिरिशो दद्याद्येनेन्द्रमपि शातयेत् ।
वेदाहं हि महादेवं तत्त्वेन भरतर्षभ । यानि चास्य पुराणानि कर्म्माणि विविधानि च ।
आदिरेष हि भूतानां मध्यमन्तश्च भारत । विचेष्टते जगच्चेदं सर्व्वमस्यैव कर्म्मणा ।
एवं सिसृक्षुर्भूतानि ददर्श प्रथमं विभुः । पितामहोऽब्रवीच्चैनं भूतानि सृज माचिरं ।
हरिकेशस्तथेत्युक्त्वा भूतानां दोषदर्शिवान् । दीर्घकालं तपस्तेपे मग्नोऽम्भसि महातपाः । ७७०
सुमहान्तं ततः कालं प्रतीक्ष्यैनं पितामहः । स्रष्टारं सर्व्वभूतानां ससर्ज्ज मनसाऽमरं ।
सोऽब्रवीत् पितरं दृष्ट्वा गिरिशं सुप्तमम्भसि । यदि मे नाग्रजोऽस्त्यन्यस्ततः स्रक्ष्याम्यहं प्रजाः ।
तमब्रवीत् पिता नास्ति त्वदन्यः पुरुषोऽग्रजः । स्थाणुरेष जले मग्नो विस्रब्धः कुरु वैकृतं ।
भूतान्यन्वसृजत् सप्त दक्षादींस्तु प्रजापतीन् । यैरिमं व्यकरोत् सर्व्वं भूतग्रामं चतुर्व्विधं ।
ताः सृष्टमात्राः क्षुधिताः प्रजाः सर्व्वाः प्रजापतिं । विभक्षयिषवो राजन् सहसा प्राद्रवंस्तदा । ७७५
स भक्ष्यमाणस्त्राणार्थी पितामहमुपाद्रवत् । आभ्यो मां भगवांस्त्रातु वृत्तिरासां विधीयतां ।
ततस्ताभ्यो ददावन्नमोषधीः स्थावराणि च । जङ्गमानि च भूतानि दुर्व्बलानि बलीयसां ।